سرمقاله

رهایی از تعلیق کسب‌وکارها

ادامه از صفحه ۱

... به قدری نوسانات قیمتی بالاست که فروشنده مطمئن نیست اگر الان کالای خود را بفروشد، سود که هیچ، حتی بتواند کالای بعدی را برای فروش جایگزین کند. در حقیقت بی‌ثباتی قیمتی موجب گسست در چرخه کسب‌وکار وی شده است. وقتی چرخه کاری فروشنده متوقف شود، تولیدکننده نیز دیگر متقاضی نخواهد داشت و ای‌بسا خود تولیدکننده نیز ندانَد کالایش را باید به چه قیمتی بفروشد.

اینجاست که با یک مورد کلاسیک از تیعات تورم‌های بالای شدید و غیرقابل پیش‌بینی مواجه هستیم که اثری واقعی بر اقتصاد دارد و موجب انقباض در تولید ناخالص داخلی می‌شود. البته با تورم‌های دو رقمی چون ما، اثر منفی بر بخش واقعی اقتصاد پیش از این نیز وجود داشته، چراکه سرمایه‌گذاری در این وضعیت کم‌ثبات به مراتب کمتر از زمانی است که تورم تک‌رقمی و اقتصاد قابل پیش‌بینی است. اما اگر قبلا پروژه سرمایه‌گذاری تعریف یا کارخانه‌ای ایجاد نمی‌شد که در تورم تک‌رقمی می‌توانست به‌وجود آید، حال به مرحله‌ای رسیده‌ایم که بی‌ثباتی قیمتی موجب تعطیلی آنچه هست، می‌شود. اما راه‌حل این وضعیت چیست؟

یک راه، اقداماتی است که سیاستگذار باید برای ثبات ریال انجام دهد. از مداخله و فروش ارز بیشتر به قیمت بازار آزاد و برداشتن موانعی که بازگشت ارز صادراتی را تقویت کند تا اقداماتی از جهت سیاست پولی برای تضمین ثبات پولی در میان‌مدت. اما راه فوری‌تر دیگری که مکانیسم بازار پی می‌گیرد و نباید جلوی آن را گرفت، آن است که بازار، ابزار مبادله جدیدی را خود تعریف کند. اگر ابزار مبادله فعلی، حتی ثبات روزانه نداشته باشد، معلوم است که نمی‌تواند نقش اصلی پول رایج را بازی کند. به همین دلیل اگر می‌خواهیم کسب‌وکارها قفل نشوند، باید بگذاریم خودشان ابزار مبادله خویش را تعریف کنند.

هرقدر بازارهای مختلف بتوانند سریع به این ابزار مبادله تازه پیوند بخورند، بی‌ثباتی قیمتی سریع‌تر فروکش می‌کند. به‌خصوص آنکه وقتی خود سیاستگذار نیز ابزار تازه را در گام آخر بپذیرد و خود را متعهد به آن کند و کل‌های پولی را مبتنی بر آن باز تعریف کند، به یکباره تورم‌های سرسام‌آور ریزش می‌کند. فرض کنید طلا یا یک ارز ابزار مبادله تازه شود، اگر بانک مرکزی بر مبنای ذخایرش متعهد شود همه بدهی‌های ریالی خود را در نرخ مشخصی با این ابزار می‌تواند تصفیه کند و این تعهد برای عموم معتبر باشد، تورم‌های شدید بلافاصله آب می‌شود. آن‌گونه که مثلا در بلغارستان در اواخر دهه ۱۹۹۰ وقتی پول این کشور به مارک آلمان قفل شد یا در آرژانتین طی چند دوره شاهدش بودیم. هر چه بگذاریم بازار زودتر خود را بیابد و معامله‌گران بتوانند ابزار تازه‌ای را برای تصفیه معاملات خود پیدا کنند و سیاستگذار به‌دنبال مداخله و قفل کردن آن نباشد، تورم و بی‌ثباتی قیمتی زودتر فروکش می‌کند و کسب‌وکارها بیش از این، روزهای تعطیلی به خود نخواهند دید.

دکتر پویا جبل‌عاملی
اقتصاددان
Alborz.payam@gmail.com

پیام آشنا گزارش می دهد

ضرورت تفکیک اعتراضات قانونی از رفتارهای آشوب‌طلبانه

محبوبه بیدکی – در پی نوسانات اخیر نرخ ارز و افزایش فشارهای اقتصادی بر اقشار مختلف جامعه، فضای نگرانی نسبت به معیشت مردم بار دیگر به یکی از اصلی‌ترین محور گفت‌وگوهای سیاسی در کشور تبدیل شده است.

در همین زمینه، نمایندگان مجلس با تأکید بر حقانیت مطالبات معیشتی مردم، از ضرورت تفکیک اعتراضات قانونی از رفتارهای آشوب‌طلبانه سخن می گویند و بر نقش هوشیاری اجتماعی در خنثی‌سازی نقشه‌های دشمن تأکید دارند.

آنان با اشاره به نوسانات مکرر نرخ ارز و تأثیر آن بر زندگی روزمره مردم، وضعیت فعلی اقتصاد را نتیجه ضعف در کنترل بازارهای پایه دانستند و تأکید دارند که عدم ثبات ارزی و تداوم رشد قیمت‌ها، فعالان اقتصادی و خانوارها را به‌طور یکسان نگران کرده است.

در همین راستا بیگدلی نماینده مردم همدان،ایراز امیدواری کرد که؛ نمایندگان مصوبه افزایش حقوق را از ۲۰ درصد اولیه به بالای ۳۵ درصد میانگین برسانند و این امر نیازمند هماهنگی قوه مجریه و تأیید نهایی در صحن مجلس است.

اهمیت در برابر تورم بالا و افزایش آن به گفته وی؛ در بستری از تورم فزاینده و بی‌اثر بودن رشدهای قبلی حقوق (مانند ۲۰ درصدی) تصویب شده؛ جایی که سرعت تورم، قدرت خرید اقشار حقوق‌بگیر را به شدت فرسوده کرده است، این مصوبه می‌تواند به عنوان اهرمی برای حفظ تاب‌آوری معیشتی عمل کند، هرچند بدون مهار تورم و واقعی‌سازی درآمدها، اثربخشی آن محدود خواهد ماند.

اما در ادامه پولادی نماینده مردم لنجان تاکید دارد که؛ مردم حق دارند نسبت به افزایش تورم و کاهش قدرت خرید خود اعتراض کنند و مجلس نیز از این حق حمایت می‌کند.

این نماینده مجلس ضمن انتقاد از عدم اصلاح بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۵ از سوی دولت، تأکید کرده که مجلس با هدف حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و بازاریان، خواستار بازنگری جدی در سیاست‌های مالی و ارزی است.

وی در ادامه یادآور می‌شود؛در صورت ایجاد تغییرات مؤثر در بودجه، مجلس آماده همکاری با دولت خواهد بود، در غیر این صورت، پیگیری مطالبات مردم در دستور کار نهاد قانون‌گذاری باقی خواهد ماند.

پولادی همچنین با اشاره به فرمایشات رهبر معظم انقلاب درباره لزوم تمایز میان اعتراضات مدنی و اغتشاشات، خاطرنشان می کند؛هوشیاری مردم در برابر تحریکات خارجی سرمایه اصلی امنیت اجتماعی کشور است و نمایندگان مجلس با حضور در حوزه‌های انتخابیه و دیدارهای مستقیم با مردم در تلاش هستند تا ضمن آرام‌سازی فضای روانی جامعه، خواسته‌های واقعی و قانونی مردم را به مسیر اجرایی منتقل کنند./

در نهایت به نظر می رسد؛ ادامه بی‌نظمی اقتصادی می‌تواند زمینه‌ساز التهاب اجتماعی و فرصت‌طلبی دشمنان شود، اما با تقویت سازوکارهای نظارتی و اجرای دقیق قوانین حمایتی، می‌توان اعتماد عمومی را بازسازی کرد، صحبت های نمایندگان مجلس را می توان نشانه‌ای از تلاش جناح‌های پارلمانی برای بازتعریف مسئولیت‌های سیاسی مجلس در برابر بحران‌های اقتصادی اخیر دانست؛ بحران‌هایی که نه‌تنها معادلات اقتصادی کشور را تحت‌تأثیر قرار می دهند، بلکه به میدان سنجش همیستگی داخلی نیز بدل شده است.

mojgan.bidaki88@gmail.com

دبیرخانه شورای دفاع:

تداوم رفتار خصمانه پاسخ قاطع و متناسب خواهد داشت

دبیرخانه شورای دفاع، ضمن محکوم‌کردن تشدید ادبیات تهدید و اظهارنظرهای مداخله‌جویانه علیه کشورمان، تأکید کرد: تداوم رفتار خصمانه یا پاسخ متناسب، قاطع و تعیین‌کننده مواجه خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، دبیرخانه شورای دفاع جمهوری اسلامی ایران با صدور بیانیه‌ای، ضمن محکوم‌کردن تشدید ادبیات تهدید و اظهارنظرهای مداخله‌جویانه علیه کشور، تأکید کرد؛امنیت، استقلال و تمامیت ارضی ایران، خط قرمزی غیرقابل عبور است و هرگونه تعرض یا تداوم رفتارهای خصمانه، با پاسخ متناسب، قاطع و تعیین‌کننده مواجه خواهد شد.

متن بیانیه دبیرخانه شورای دفاع جمهوری اسلامی ایران به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحیم

دشمنان دیرینه این سرزمین که بارها و به‌صراحت مسئولیت کشتار زنان و کودکان ایرانی را بر عهده گرفته‌اند، یا تکرار و تشدید ادبیات تهدید و اظهارنظرهای مداخله‌جویانه و در تعارض آشکار با اصول پذیرفته‌شده حقوق بین‌الملل، رویکردی هدفمند را دنبال می‌کنند که معطوف به تجزیه ایران عزیز و وارد آوردن لطمه به کیان کشور است؛ مسیری که نه صرفاً بیان مواضع سیاسی، بلکه بخشی از یک الگوی فشار و ارعاب بوده و نمی‌تواند بی‌پاسخ، بی‌هزینه یا خارج از معادلات میدانی تلقی شود.

جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر انسجام ملی، توان بازدارندگی همه‌جانبه و آمادگی کامل دفاعی، بار دیگر تصریح می‌کند که امنیت، استقلال و تمامیت ارضی کشور، خط قرمزی غیرقابل عبور است. هرگونه تعرض به منافع ملی، مداخله در امور داخلی یا اقدام علیه ثبات ایران یا واکنشی متناسب، هدفمند و تعیین‌کننده مواجه خواهد شد.

در چارچوب دفاع مشروع، جمهوری اسلامی ایران خود را محدود به واکنش پس از اقدام نمی‌داند و نشانه‌های عینی تهدید را بخشی از معادله امنیتی تلقی می‌کند. تشدید ادبیات تهدید و مداخله که فراتر از یک موضع‌گیری لفظی است، می‌تواند به‌مثابه رفتاری خصمانه فهم شود؛ مسیری که تداوم آن، پاسخ متناسب، قاطع و تعیین‌کننده‌ای را به‌دنبال خواهد داشت و مسئولیت کامل پیامدها بر عهده طراحان این روند است.

فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ

دبیرخانه شورای دفاع جمهوری اسلامی ایران

وقتی حمایت آمریکا تاریخ مصرف دارد؛ ترامپ و عبور از اپوزیسیون ونزوئلا

حمایت آمریکا از مخالفان دولت‌ها تا زمانی معنا دارد که آن نیروها بتوانند در راستای اهداف مشخص واشنگتن عمل کنند؛ اهدافی که معمولاً شامل تضعیف ساختار حاکم و ایجاد بی‌ثباتی کنترل‌شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، پس از تحولات اخیر ونزوئلا و نقش برجسته اپوزیسیون این کشور در صحنه بحران سیاسی -امنیتی، تحولات سیاسی در کاراکاس به یکی از موضوعات مهم رسانه‌های جهانی تبدیل شده است. «ماریا کورینا ماچادو»، رهبر برجسته اپوزیسیون ونزوئلا که موفق به کسب جایزه صلح نوبل ۲۰۲۵ شده، نمادی از مقاومت علیه دولت نیکلاس مادورو به حساب می‌آید. با این حال، دیدارها و مواضع دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، نشان می‌دهد که واقعیت‌های میدانی و منافع راهبردی فراتر از نمادگرایی سیاسی عمل می‌کند.

در کنفرانس خبری اخیر، دونالد ترامپ با اشاره به روند انتقال قدرت در ونزوئلا اعلام کرد که ساختار جدید حکومت این کشور باید «امن، خردمندانه و قابل‌قبول» باشد و در این مسیر ممکن است چهره‌هایی غیر از نامزد برجسته اپوزیسیون، نقش اجرایی پیدا کنند.

وی به صراحت گفت: انتخاب ماریا کورینا ماچادو برای رهبری دولت آینده «خیلی دشوار» خواهد بود و خاطرنشان کرد که حمایت کافی در داخل ونزوئلا برای او وجود ندارد. در همین راستا، ترامپ به مذاکرات با دلسی رودریگز، معاون نیکلاس مادورو، اشاره کرد و گفت او ممکن است در دوره انتقالی نقش ایفا کند، هرچند وضعیت داخلی ونزوئلا در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

این موضع‌گیری ترامپ در حالی است که ماچادو پیش از این و به‌واسطه فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی خود، مورد توجه جامعه جهانی قرار گرفته و به رسمیت شناخته شده و به او جایزه صلح نوبل اعطا شده است.

رفتار دونالد ترامپ در قبال اپوزیسیون ونزوئلا، به‌ویژه کنار گذاشتن ماریا کورینا ماچادو، صرفاً یک تصمیم شخصی یا مقطعی نیست، بلکه بازتاب یک الگوی تثبیت‌شده در سیاست خارجی ایالات متحده است؛ الگویی که در آن، اپوزیسیون‌ها نه به‌عنوان «شریک سیاسی»، بلکه به‌مثابه «ابزار فشار موقت» تعریف می‌شوند.

در این چارچوب، حمایت آمریکا از مخالفان دولت‌ها تا زمانی معنا دارد که آن نیروها بتوانند در راستای اهداف مشخص واشنگتن عمل کنند؛ اهدافی که معمولاً شامل تضعیف ساختار حاکم، ایجاد بی‌ثباتی کنترل‌شده یا امتیاز گیری در میز مذاکره است. به محض تغییر شرایط میدانی یا فراهم‌شدن مسیرهای کم‌هزینه‌تر برای تأمین منافع، همان اپوزیسیون‌ها به‌راحتی از مدار توجه خارج می‌شوند.

تحلیلگران سیاسی بر این باورند که انتخاب ترامپ برای تعامل با اپوزیسیون ونزوئلا تابعی از ملاحظات پیچیده ژئوپلیتیک، ملاحظات امنیتی و واقعیت‌های داخلی این کشور است؛ واقعیت‌هایی که نشان می‌دهد نمادگرایی سیاسی و دریافت جایزه‌های بین‌المللی، لزوماً به معنی برخورداری از جایگاه عملیاتی در سیاست واقعی کشور مقابل نیست.

درس راهبردی برای اپوزیسیون جمهوری اسلامی ایران اینکه تجربه ونزوئلا و مواجهه اپوزیسیون با قدرت‌های بزرگ نشان می‌دهد که کسب حمایت بین‌المللی و نمادهای سیاسی تضمینی برای نقشی تعیین‌کننده در ساختار قدرت پس از تغییرات سیاسی نیست. در عرصه سیاست بین‌الملل، منافع و ملاحظات راهبردی طرف‌های ذی‌نفوذ همیشه نقش تعیین‌کننده‌تری از نمادها و شعارها ایفا می‌کند.

در معادله قدرت، اپوزیسیونی که فاقد پشتوانه اجتماعی و ظرفیت حکمرانی مستقل باشد، حتی در صورت حمایت علنی کاخ سفید، نهایتاً به «کارت سوخته» تبدیل می‌شود.

ونزوئلا بار دیگر این واقعیت را اثبات کرد که اتکای صرف به قدرت‌های خارجی، نه‌تنها مسیر دستیابی به قدرت را هموار نمی‌کند، بلکه می‌تواند به حذف کامل از صحنه سیاسی منجر شود.